

PROTOKOLL

Projekt	Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneering
Teema	Trassialternatiivide esmaste võrdlustulemuste tutvustamine
Kuupäev	08.12.2025, 17.30–18.30
Asukoht	Järvakandi Kultuurihall
Protokollija	Anni Konsap
Osalejad	Registreerimislehel (11 osalejat)

- Päevakava
- 1. Kus me täna oleme?**
 - 2. Trassialternatiivide võrdlus ja uuringud**
 - 3. Mis saab edasi?**
 - 4. Küsimused, arutelu**

Avaliku arutelu ettekandega saab tutvuda projekti kodulehel, <https://riigiplaneering.ee/riigi-eriplaneeringud/eesti-lati-neljas-elektriuhendus/eesti-lati-neljanda-elektriuhenduse>.

Arutelu

Küsimus: Kui põllumaa hind on 33%, siis kui suur see on mastialuse maa puhul? Seal all mingit tegevust olla ei saa.

Priit Heinla, Elering AS (edaspidi Elering): Masti tasu on täna 500 eurot masti kohta. Maaomanikuga üritame masti paigutada selliselt, et see oleks võimalikult väikese jalajäljega ning põllumaal saaks põllupidamine endiselt toimuda. Oleme oma praktikas selliseid maste paigutanud, mis oleksid näiteks võimalikult harali. See on maaomanikega läbirääkimise koht.

Oleme uue mastitüübi väljatöötamise juures lähteülesandeks andnud, et selle jalajalg peab olema võimalikult väike.

Küsimus: Kas mastide vahe on kindel või on seda võimalik muuta?

Elering: Mastide vahe sõltub ennekõike pinnasetüübist ja ilmastikust. Kui oleme näiteks tuulepealsel lagedal maal, peab mastide vahe olema tihedam. Maksimaalset kaugust dikteerib asukoht, kuid maste saab omavahel liigutada. Projekteerimise käigus hinnatakse mastide paiknemist asukohapõhiselt. Kui 330 kV ja 110 kV õhuliinid lähevad uude koridori, pannakse need ühele mastile. Siis läheb mastivahe pikemaks.

Kommentaar: Põlluharimise seisukohast on parim selline mast, kus trossid on veetud laiali.

Küsimus: Kui kõrgele liin maapinnast jääb?

Elering: Kõrgus peab olema vähemalt 7,5 meetrit maapinnast, rekka peab igal hetkel liini alt läbi mahtuma.

Küsimus: Kui palju jääb Järvakandi-Paide lõigule eramaid ja kui palju neist maaomanikest tagasisidet andsid? Sain täiesti juhuslikult teada, et ka minu maale on liin planeeritud ja ei ole sellega rahul. Tundub, et teavitamise süsteemest.ee meiliaadressi kaudu ei toimi. Kui maaomanik ei saa algusest peale kaasa rääkida, ei ole see õige. Variant on saata ka tähitud kirjad vm.

Marion Mets, Skepast&Puhkim OÜ (edaspidi SKPK): Tööpoolest on erinevates planeeringutes välja tulnud, et teavitus ei jõua kõigi maaomanikeni. Kahjuks ei ole riigil palju muid variante teavitamiseks.

Küsimus: Hüvitiste puhul – kui metsamaa hüvitatakse 100% väärtuses ning maad hinnatakse üldise hindamise skeemi kaudu, siis väidetavalt riik ei suuda metsamaa väärtust õigesti hinnata. Kuidas hindamine käib?

Elering: Metsamaa väärtust hindab sisseostetud hindaja, kel on vajalik atesteering. Kui metsamaa hindamiseks on vaja mingit muud hindamissüsteemi, siis toimitakse selle järgi. Elering AS-il ei ole endal tööl ühtegi kinnisvara hindajat, ostame alati teenuse sisse. Kõik vastavad hanked viiakse läbi avalikult. Esitletud vahemik 2500 – 3500 eur/ha puistu eest on meie enda statistikast tulenev number. See oleneb väga palju asukohast.

Küsimus: Mis saab, kui maaomanikuga kokkulepet ei saavutata?

Elering: Harvadel juhtudel, kui maaomanikuga kokkulepet ei saavutata, on võimalus rakendada sundvalduse seadmist. Sellega ei võeta maad käest ära, vaid seatakse maa kasutamise võimalus ja kompensatsiooni makstakse ikka.

Küsimus: Tegelikult siis läbirääkimistel võrdsed ei olda? Jõuga võib maad siiski kasutada.

Elering: See ei ole kindlasti Eleringi eesmärk.

SKPK: Vaatame konkreetset asukohta, mille osas teie maaomandit puudutatakse ja ehk leiame võimaluse maaomandile kaasnevaid piiranguid leevendada.

Küsimus: Saatsin oma seisukohad kirjalikult, kuid ma ei tea, kas minu tagasiside ka kuhugi jõudis. Mõistan, et Elering eelistab pigem minna üle põllumaa kui metsamaa. Tundub, et on pigem eelistus, kes suudab paremini lobistada.

Elering: Päris planeeringu alguses lepiti kokku trasside joonistamise põhimõtted. Lisaks metsamaa mitte-eelistamisele puudutab see ka näiteks elamumaade ja looduskaitsealade vältimist, riigimaade eelistamist jm. Kokkuvõttes saame aru, et me teeme elektriliini pigem inimesele, mitte looduskeskkonnale.

Evelin Kuusik, Skepast&Puhkim OÜ: Kõik dokumendid, sh aluspõhimõtted, eksperthinnangud jms, on leitavad riigiplaneering.ee leheküljelt. Lisaks on seal ka esitatud ettepanekud ja vastused koondatud tabelisse.

Järvakandi-Paide lõigus paluti käesolevasse protokollile lisada, et kohalikud metsa- ja põllumaa omanikud eelistavad põhjapoolsemat, st rohelist trassikoridori.